

Forskrift om etablering og gjennomføring av Det felles europeiske luftrom

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. xx. måned 2014 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7-2, § 7-3, § 7-4 annet, tredje og fjerde ledd, § 7-4b, § 9-1, § 15-3, § 15-4 og § 16-1 første ledd, jf. forskrift 23. november 1973 nr. 3427 om luftfart på Svalbard § 1 annet ledd. Fremmet av Samferdselsdepartementet.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66t (forordning (EF) nr. 549/2004 som endret ved forordning (EF) nr. 1070/2009), nr. 66u (forordning (EF) nr. 550/2004 som endret ved forordning (EF) nr. 1070/2009), nr. 66v (forordning (EF) nr. 551/2004 som endret ved forordning (EF) nr. 1070/2009), og nr. 66w (forordning (EF) nr. 552/2004 som endret ved forordning (EF) nr. 1070/2009), nr. 66xe (forordning (EU) nr. 390/2013), nr. 66wn (forordning (EU) nr. 677/2011), nr. 66ua (forordning (EU) nr. 176/2011), nr. 66ub (forordning (EU) nr. 409/2013) og nr. 66xb (forordning (EU) nr. 1034/2011).

Kapittel 1 - Generelt

§ 1 Gjennomføring av EØS-rettsakter som etablerer og gjennomfører Det felles europeiske luftrom

Følgende bestemmelser i EØS-avtalen vedlegg XIII kap. VI gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig:

1. Nr. 66t (forordning (EF) nr. 549/2004 av 10. mars 2004 om et rammeverk for etableringen av et felles europeisk luftrom som endret ved forordning (EF) nr. 1070/2009 («rammeforordningen»)).
2. Nr. 66u (forordning (EF) nr. 550/2004 av 10. mars 2004 om yting av flysikringstjenester i Det felles europeiske luftrom som endret ved forordning (EF) nr. 1070/2009 («tjenesteytingsforordningen»)) nr. 66u (forordning (EF) nr. 550/2004 av 10. mars 2004 om yting av flysikringstjenester i Det felles europeiske luftrom som endret ved forordning (EF) nr. 1070/2009 («tjenesteytingsforordningen»)).
3. Nr. 66v (forordning (EF) nr. 551/2004 av 10. mars 2004 om organiseringen og bruken av Det felles europeiske luftrom som endret ved forordning (EF) nr. 1070/2009 («luftromsforordningen»)).
4. Nr. 66w (forordning (EF) nr. 552/2004 av 10. mars 2004 om samvirkingsevnen i Det europeiske nett for styring av lufttrafikken som endret ved forordning (EF) nr. 1070/2009 («samvirkingsforordningen»)).
5. Nr. 66xe (forordning (EU) nr. 390/2013 av 3. mai 2013 om fastsettelse av en ytelsesordning for flysikringstjenester og nettfunksjoner («ytelsesstyringsforordningen»)).
6. Nr. 66wn (forordning (EU) nr. 677/2011 av 7. juli 2011 om fastsettelse av nærmere regler for gjennomføring av nettfunksjoner for lufttrafikkstyring (ATM) og om endring av forordning (EU) nr. 691/2010 som endret ved forordning (EF) nr. 390/2013 og forordning (EU) nr. 970/2014 («nettverksforordningen»)).
7. Nr. 66ua (forordning (EU) nr. 176/2011 av 24. februar 2011 om opplysninger som skal framlegges før en funksjonell luftromsblokk opprettes eller endres («informasjonsforordningen»)).
8. Nr. 66ub (forordning (EU) nr. 409/2013 av 3. mai 2013 om definisjon av felles prosjekter, fastsettelse av en styringsordning og identifisering av stimuleringsiltak som støtter gjennomføringen av den europeiske hovedplanen for lufttrafikkstyring («fellesprosjektforordningen»)).

[Må bekreftes]

[Må bekreftes]

9. Nr. 66xb (forordning (EU) nr. 1034/2011 av 17. oktober 2011 om sikkerhetstilsyn innen lufttrafikkstyring og flysikringstjenester og om endring av forordning (EU) nr. 691/2010.

10. Nr. 66xe (beslutning 2014/132/EU av 11. mars 2014 om fastsettelse av felles ytelsesmål for Unionen når det gjelder nettet for lufttrafikkstyring og av varslingsterskler for annen referanseperiode 2015–2019.

§ 2 Geografisk virkeområde

Forskriften gjelder i Norge, herunder på Svalbard, og for øvrige områder hvor Norge i henhold til internasjonale konvensjoner og avtaler er forpliktet til å yte flysikringstjenester, styre lufttrafikkbevegelser og styre luftrommet for allmenn lufttrafikk så langt dette er i overensstemmelse med Norges folkerettslige forpliktelser.

Første ledd gjelder med forbehold om at de rettsaktene nevnt i § 1, selv ikke har et snevrere geografisk virkeområde.

§ 3 Nasjonal tilsynsmyndighet

Luftfartstilsynet er nasjonal tilsynsmyndighet som nevnt i rammeforordningen artikkel 4 nr. 1 dersom ikke noe annet følger av denne forskriften eller andre forskrifter som gjennomfører regelverk fastsatt i medhold av de rettsaktene som er nevnt i § 1.

§ 4 Myndighet til å gi gjennomføringsforskrifter

Luftfartstilsynet kan gi forskrifter som gjennomfører nye rettsakter vedtatt av EU-kommisjonen i medhold av rettsaktene nevnt i § 1.

§ 5 Konsultasjonsordning

I arbeidet med nasjonal gjennomføring av rettsaktene nevnt i § 1, og ved utviklingen og gjennomføring av nye regler i medhold av disse, skal Samferdselsdepartementet og Luftfartstilsynet sørge for å konsultere og involvere berørte aktører i luftfarten i overensstemmelse med kravene i artikkel 10 i rammeforordningen.

Kapittel 2 - Yting av flysikringstjenester og etablering av luftromsblokker

§ 6 Utpeking av ytere av flysikringstjenester

Samferdselsdepartementet peker ut ytere av lufttrafikkstjenester og vurderer utpeking av ytere av flyværtjenester med enerett til å yte slike tjenester i alle deler av det luftrommet Norge er ansvarlig for at det ytes slike tjenester i, jf. tjenesteytingsforordningen artikkel 8 nr. 1 og artikkel 9 nr. 1. Herunder kan departementet presisere hvilke tjenester eneretten omfatter.

Første ledd er ikke til hinder for at den som driver landingsplass, kan søke om å få benytte seg av andre ytere av lufttrafikkstjenester i tilknytning til den aktuelle landingsplassen, eller å levere slike tjenester selv. I så fall skal den som driver landingsplassen, i samråd med Luftfartstilsynet, lage en beskrivelse som avgrenser det luftrommet og de tjenestene som skal ytes i dette luftrommet. Dersom Luftfartstilsynet mener ordningen tilfredsstillende nødvendige krav til sikkerhet, tar Samferdselsdepartementet endelig stilling til om ordningen skal godkjennes.

Samferdselsdepartementet skal påse at utpeking etter første ledd tar tilbørlig hensyn til offentlige interesser. For å trygge og effektivisere luftfarten skal departementet knytte rettigheter og forpliktelser til utpekingen, jf. tjenesteytingsforordningen artikkel 8 nr. 3. Herunder kan departementet gi yteren pålegg som ivaretar Forsvarets behov med hjemmel i beredskapsbestemmelsen i luftfartsloven § 13-9.

Godkjenning av samarbeid som nevnt i tjenesteytingsforordningen artikkel 10 nr. 3, gis av Samferdselsdepartementet etter at Luftfartstilsynet har vurdert de sikkerhetsmessige sidene av samarbeidet.

§ 7 Kontroll med regnskapsføringen til ytere av flysikringstjenester

Luftfartstilsynet er myndighet etter tjenesteytingsforordningen artikkel 12 nr. 4.

§ 8 Norges deltakelse i funksjonell luftromsblokk

Norge deltar i den funksjonelle luftromsblokken etablert mellom Estland, Finland, Latvia og Norge ved avtale av 4. juni 2012 (North European Functional Airspace Block – ”NEFAB-avtalen”) i tråd med tjenesteytingsforordningen artikkel 9a.

I NEFAB-rådet deltar en representant fra Samferdselsdepartementet og en representant fra Forsvarsdepartementet som henholdsvis sivil og militær representant fra Norge.

Samferdselsdepartementet er nasjonalt kontaktpunkt for arbeidet i NEFAB-rådet. Samferdselsdepartementet plikter å dele alle saksdokumenter med Forsvarsdepartementet med mindre dette fremstår som klart unødvendig. Andre gis tilgang til dokumentene i den grad det er tillatt og nødvendig.

Før møtene i NEFAB-rådet plikter Samferdselsdepartementet å avholde forberedende møter, der Forsvarsdepartementet og andre berørte parter har anledning til å være til stede og legge frem sitt syn på sakene.

Luftfartstilsynet er kompetent til å representere Norge i komiteer som nevnt i NEFAB-avtalen artikkel 9.2 bokstav m) og artikkel 10. Ved utøvelsen av denne oppgaven kan Luftfartstilsynet binde Norge dersom det følger av den interne rollefordelingen at Luftfartstilsynet er kompetent til å gi regler på det aktuelle området, og det følger av NEFAB-avtalen at de nasjonale tilsynsmyndighetene er ment å fatte bindende beslutninger.

§ 9 Gjennomføring av ansvarsbestemmelsen i NEFAB-avtalen artikkel 27

Artikkel 27 i NEFAB-avtalen gjelder som norsk rett med den virkningen som fremgår av § 7-4b annet ledd i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart.

Kapittel 3 – Ordning for ytelsesstyring

§ 10 Organ for ytelsesvurdering

Eurocontrol er ”Organ for ytelsesvurdering” som nevnt i rammeforordningen artikkel 11 nr. 2. De nærmere betingelsene og oppgavene fremgår av beslutning fra EFTA-statenes faste komité (nr. .../2014/SC).

§ 11 Utarbeidelse og vedtagelse av nasjonal ytelsesplan og ytelsesplan for NEFAB

Luftfartstilsynet er ansvarlig for å utarbeide utkast til ytelsesplaner som nevnt i rammeforordningen artikkel 11 nr. 3 bokstav b.

Samferdselsdepartementet fastsetter ytelsesplanen med rettsvirkning for Norge ved å slutte seg til den felles ytelsesplanen for NEFAB i NEFAB-rådet.

Luftfartstilsynet forholder seg direkte til overnasjonale organer både før og etter vedtagelsen som nevnt annet ledd, og involverer Samferdselsdepartementet i den grad det er nødvendig av politiske grunner.

§ 12 Ytelsesstyringsforordningens virkeområde

Ytelsesstyringsforordningen gjelder generelt også for ICAO NAT luftrom under norsk ansvarsområde med de reservasjoner som følger av ytelsesstyringsforordningen artikkel 1 nr. 6 a).

Ytelsesstyringsforordningen gjelder bare for terminalflysikringstjenester som ytes til flyvninger til/fra Oslo lufthavn, Bergen lufthavn, Trondheim lufthavn og Stavanger lufthavn, jf. ytelsesstyringsforordningen artikkel 1 nr. 3.

§ 13 Rettsvirkning av ytelsesplan

Vedtatt ytelsesplan binder norske borgere, foretak og myndigheter i den grad de etter sitt eget innhold pålegger slike forpliktelser.

Dersom det er nødvendig for å sikre etterlevelse av forpliktelser som følger av plan som nevnt i første ledd, kan Luftfartstilsynet gi pålegg og ilegge tvangsmulkt eller overtredelsesgebyr i medhold av luftfartsloven § 13a-3, § 13a-4 eller § 13a-5 første ledd nr. 6.

Kapittel 4 - Nettverksfunksjonene

§ 14 Nettforvalter

Eurocontrol er ”Nettforvalter” som nevnt i nettverksforordningen artikkel 3 nr. 1. De nærmere betingelsene og oppgavene fremgår av beslutning fra EFTA-statenes faste komité (nr. .../2014/SC).

§ 15 Nasjonal frekvensforvalter

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet er nasjonal frekvensforvalter som nevnt i nettverksforordningens Vedlegg II, Del A, punkt 1. Dette er ikke til hinder for at Luftfartstilsynet utfører oppgaver knyttet til frekvensforvaltningen etter avtale med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. Slik avtale skal godkjennes av Samferdselsdepartementet.

Kapittel 5 - Samvirke (interoperabilitet)

§ 16 ”Meldt organ” etter samvirkingsforordningen

Luftfartstilsynet har myndighet til å vurdere, utpeke, trekke tilbake og notifisere et organ etter reglene i artikkel 8 i samvirkingsforordningen.

Kapittel 6 - Avsluttende bestemmelser

§ 17 Endring, suspensjon eller tilbakekall

Luftfartstilsynet kan endre vilkårene knyttet til sertifikater som det har utstedt i medhold av artikkel 7 nr. 3 og 4 i tjenesteytingsforordningen dersom det foreligger tungtveiende grunner. Videre kan Luftfartstilsynet suspendere eller tilbakekalle et sertifikat dersom vilkårene for å ha sertifikatet ikke lenger er til stede.

Samferdselsdepartementet kan endre rettigheter, plikter og pålegg knyttet til utpeking og godkjenning gitt i medhold av § 6 dersom det foreligger tungtveiende grunner. Videre kan departementet suspendere eller tilbakekalle slik utpeking dersom forutsetningene som lå til grunn for den opprinnelige beslutningen, ikke lenger er til stede.

§ 18 Beskyttelsestiltak

Reglene i denne forskriften er ikke til hinder for at Samferdselsdepartementet kan iverksette tiltak i den grad de er nødvendige for å beskytte grunnleggende sikkerhets- eller forsvarspolitiske interesser, jf. rammeforordningen artikkel 13

§ 19 Dispensasjon

Samferdselsdepartementet og Luftfartstilsynet kan dispensere fra bestemmelsene i forskriften dersom det foreligger særlige grunner og dispensasjon er mulig i henhold til rettsaktene som er nevnt i § 1.

§ 20 Overgangsregler

Ytelsesplanen for referanseperiode 2 blir rettslig bindende i Norge fra den dagen denne forskriften trer i kraft.

Utpekingsvedtak fattet i medhold av forskrift 26. januar 2007 nr. 99 om etablering av et felles europeisk luftrom §§ 6 og 6a, skal fra ikrafttreddelsen av denne forskrift fortsette å være gyldige og hjemlet i § 6.

§ 21 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft [1. januar 2015].

Forskrift 26. januar 2007 nr. 99 om etablering av et felles europeisk luftrom oppheves.

Forskrift 22. juli 2008 nr. 829 om gjennomføring av kommisjonsforordning (EF) nr. 1315/2007 om krav til nasjonale tilsynsorganers utøvelse av sikkerhetstilsyn innenfor feltet lufttrafikkstyring og om endring av kommisjonsforordning (EF) nr. 2096/2005 oppheves.

Vedlegg

[Uoffisiell oversettelse av rettsakter gjennomført ved henvisning]